

gjort gjældende, at man af den Grund ikke vil kunne stemme for Forslaget. Jeg haaber, at det ikke vil afholde andre eller i alt Fald ikke mange af dette Things ærede Medlemmer fra at stemme for Forslaget; thi det er jo i Virkeligheden ikke Andet end en noget forskjellig Fordeling af Byrderne. Forholdet er jo det, at enkelte Folk skulle have nogen Erstatning, som de ikke hidtil have faaet, og at Andre komme til at betale Noget, som de ikke hidtil have betalt. Jeg synes, at det kun er billigt. I Henhold hertil have vi foreslaaet, at Lovforslaget skal affattes paa en anden Maade end oprindelig, og dette Forslag findes i Betænkningen Derved har man taget disse Hensyn, som jeg har tilladt mig at fremhæve, og som jeg ikke skal trætte det ærede Thing med at komme ind paa Detaillerne af i dette Dieblit, idet jeg vil afvente de Indvendinger mod Forslaget, som maatte fremkomme.

Søst: Som det høie Thing vil se, har jeg ikke troet for Tiden at kunne slutte mig til dette Lovforslag, og Grunden dertil er væsentlig den, at jeg tror, at det vil paaføre Kjøbstads- og Amtskommunerne temmelig betydelig Forøgelse af Udgifterne til Delinkventomkostninger. Som den ærede Ordfører bemærkede, er det jo ikke muligt at sige, hvor stor Forøgelsen vil blive, hvis Lovforslaget vedtages; men efter den Erfaring, jeg har, tror jeg ikke, at den kan anslaaes til Mindre end 1,500 Kr. for hver Amtsradsreds, og den bliver for hvert Amts Kjøbstæder omtrent det Halve. Jeg tror ikke, at man vil tage meget feil, naar man vil anslaa Forøgelsen af Udgifterne til Delinkventomkostninger til et saadant Beløb. Ganske vist kan man sige, og jeg kan for saa vidt give den ærede Ordfører Ret, at det ikke i og for sig er noget stort Beløb; men da disse Kommuner jo ikke ere saa ganske lidt overbeholdte, og en saadan Udgift dog maaske vilde kunne medføre, at det bliver nødvendigt at ligne Mere paa Hartkornet for Landets Vedkommende og Mere paa Formue og Leilighed for Kjøbstædernes Vedkommende, mener jeg, at man i alt Fald skal være noget varjom med at gaa ind derpaa, især da jeg ikke kan indse, at Vidnepligten i offentlige Sager i og for sig er en saa stor Byrde. Det er jo, som Alle bekjendt, et vistnok sjældent Tilfælde, at en Mand ofte i sit Liv maa aflægge Vidnesbyrd i offentlige Sager; men selv om saa er, at han kommer dertil nogle Gange, er det jo ikke et saa stort Tryk for den Enkelte, som det vil blive for disse Kommuner. Hvad derimod Godtgjørelse for Reiserne angaar,

kunde jeg have gaaet ind paa Forslaget; men derom har man jo allerede en Bestemmelse, idet en Rancellistrivelse af 1846 bebyndiger Dommerne til, hvor Vidner paa Grund af Sygdom eller anden sliq Forhindring ikke kunne møde i Retten, at lade dem faae Besordring in natura og lade Omkostningerne derved hvile paa Sagens Omkostninger. Jeg skal indstrænke mig til disse faa Bemærkninger for i Almindelighed at antyde de Grunde, hvorfor jeg ikke for Tiden kan slutte mig til Lovforslaget. Hvis det høie Thing imidlertid skulde mene, at der ikke derfor er nogen Grund til at standse Lovforslaget, er der dog et Par Punkter, jeg kunde ønske at henstille til den ærede Forslagsstiller. Naar det nemlig i Forslaget hedder, at disse Udgifter skulle betales paa samme Maade som Sagens øvrige Omkostninger, tror jeg dog, at det vil være nødvendigt med Hensyn til enkelte Sager at træffe Bestemmelse om, hvorledes Omkostningerne skulle udbedes; thi vi have jo enkelte Sager, hvori der ikke ellers er Sagsomkostninger. Jeg skal nævne f. Ex. Forsørgelsesforhør. Det er netop af den Slags Sager, hvori der meget hyppig føres ikke saa faa Vidner, som næsten alle høre til den Klasse, der vil kunne gjøre Krav paa Godtgjørelse for Møde. Ved Forhør, der optages i Forsørgelsesforhør, er der ingen Omkostninger; men naar man skal give Vidner Godtgjørelse, vil der blive Omkostninger ved dem. Det er maaske ikke nødvendigt at give udtrykkelig Bestemmelse derom, men jeg har dog ment, at der var Grund til at henlede Opmærksomheden derpaa. Jeg skal nævne en anden Klasse af Forhør, nemlig Krigsforhør. Ved Krigsforhør kunne civile Personer blive indkaldte som Vidner; men saa vidt jeg veed, er der egentlig ikke Sagsomkostninger ved dem. Nu vil der imidlertid komme saadanne, idet civile Personer, der blive indkaldte til dem, ville have samme Krav paa Godtgjørelse der, som naar de komme for en civil Ret. Der kunde maaske tænkes flere andre Tilfælde; men jeg skal ikke nu komme nærmere ind derpaa, dels fordi Tiden er saa fremrykket, dels fordi jeg haaber, at den ærede Forslagsstiller vil tage disse Bemærkninger under velvillig Overveelse til 3die Behandling.

Goos: Ved denne Sags 1ste Behandling tillod jeg mig at udtale adskillige Betænkneligheder med Hensyn til Forslaget, som det den Gang forelaa, og disse Betænkneligheder fastholder jeg endnu, ligesom jeg ogsaa tror, at Flertallet af Udvalget i Virkelighed nærvede Betænknelighed ved at gaa med til en